

Stalo se to těsně před měnou v 53. roce. Měli jsme udělanej úplně fungl novej obytnej vůz a stáli jsme s ním v Praze Na Děkanec. Byla tam kdysi ledárna a my jako děti jsme se tam chodily do té ledárny klouzat. Naproti jsme měli takovou ohradu a v ní jsme stáli s našim vozem u jedné paní. Ona nám zapla elektriku a měli jsme tam i hromadu uhlí. Pamatuju si to jako dneska. V tu dobu už jsem chodil do první třídy na Zelenou lišku. A muj táta tenkrát obchodoval s látkama, i když to bylo v tu dobu strašně nebezpečný. Práce žádná nebyla a když vás chytli, že něco prodáváte, tak vás rovnou zavřeli. Táta vždycky někde sehnal látky, ty pak zase prodal a tak jsme žili.

Jak jsme tenkrát jezdili ještě přes léto s vozama, tak mně to učení moc nešlo, nechali mě v první třídě propadnout a já jsem pak chodil do první třídy s mojí sestrou. A jednoho krásného dne v létě pro nás přišel do školy táta a byl celý ubrečený. Divil jsem se, co se děje. Vzal nás za ruku, vedl nás domů a přitom celou cestu brečel. Někdo nám tu maringotku totiž zapálil. Stalo se to těsně dva nebo tři dny "po měně" v 53. roce. Táta tenkrát vyměnil veškeré úspory. Peníze se dostávaly 1 ku 50 000, takže za 50 000 člověk dostal jednu korunu. Co musel dát táta peněz, když dostal v nových peněžích 13 000! Ty peníze ale všechny v tý maringotce shořely. Všechno to shořelo na troud i naše hračky, co jsme tam jako děti měly. Panenky byly mokré od hasičů, tak si je dávaly usušit. Byli jsme potom asi týden nebo čtrnáct dní u strejdy na Vinohradech v Záhřebské ulici, než jsme dostali byt v Kloboučnické ulici v Nuslích.

Postupně už s vozama nejezdil nikdo. Ale ten zákaz kočování, ten už vůbec nebyl třeba. Oni už všichni bydleli v bytech a s maringotkama jezdili jen přes léto. Měli stejně jako ostatní svoje baráky a jen na léto vyjžděli ven jezdit po kšeftech a na podzim se vraceli zpátky. Například strejda byl brusič a na jaře zapřáhl koně, vzal brusku a vyrazil jezdit po olomouckém a přerovském okrese. Objížděl vesnice, brousil a takhle se živil. Ale díky tomu byl vnímán jako "žijící cigánským způsobem života". Přitom mezi náma v tu dobu už žádný Cigáni s vozama nejezdili, to jen Sintí měli obytný vozy. Oni v tu dobu už měli i vlastní domy, ale vždycky na léto vyjeli ven a stáli na placech, jak se říkalo, třeba na Černej louce v Ostravě. Já si ještě dneska opravdu některá ta místa, kde jsme stávali kolem Olomouce s vozama, pamatuju. V Bystrovanech na příklad, nebo v Brně v Kostlivárně, tam bylo od nás také hodně lidí. Měli tam vozy a byly tam i takový dřevěný domky. Tam je nastěhovali do takový kolonie, jako byla třeba i tady v Praze v Michli, na Kačerově. Tak tam ještě do 60. roku stáli s maringotkama všichni čeští Romové a světský. Ale pak to tam zrušili. Ty maringotky jim vzali, odvezli je, udělali z nich kurníky, já nevím, co všechno, a oni museli jít do bytů a do domků. To už byl vyloženě ten zákaz kočování. V 61. roce tady ještě jezdil poslední, nějaký Eman Chadraba, a ten stál s vozem a s koňma v Záběhlicích na takovym zarostlym hřišti. To byl poslední opravdu český Rom, který jezdil ještě s maringotkou. Nikdo jiný už nezůstal. Jediný on nechtěl za živýho boha přestat. Pak se odstěhoval do Příbrami, když mu vzali maringotku, a tam smutkem umřel. Bylo mu smutno po koních. Žil s koňma celý život. Tenkrát měl kůň větší cenu než žena. To tak dřív bylo. To bylo před 70, 80 rokama, pro chlapa měl kůň větší cenu než ženská. Protože ten kůň mu vydělával peníze, tahal mu maringotku, on s nim handloval na druhý a ještě na to dostal třeba přídavek, já nevím, řeknu 500, 1000 korun, 2000. Tak ten kůň ho živil. To bylo všechno jeho. No a teď když ta ženská nic neuměla, tak měl jenom tohle. No opravdu, je to tak. To bylo úplně jinačí tenkrát v tu dobu. No a potom už nejezdil nikdo. Potom už to zarazili.

